

11. Miroshnichenko V., Salnykova S., Brezdeniuk O., Nesterova S., Sulyma A., Onyshchuk V., Gavrylova N. The maximum oxygen consumption and body structure component of women at the first period of mature age with a different somatotypes. *Pedagogics, Psychology, Medical-Biological Problems of Physical Training and Sports*, 2018; 22(6): 306-312.
12. Miroshnichenko VM, Furman YM, Bohuslavskva VYu, Brezdeniuk OYu, Salnykova SV, Shvets OP, Boiko MO. Functional preparedness of women of the first period of mature age of different somatotypes. *Pedagogy of Physical Culture and Sports*, 2021; 25(5): 296-304.
13. Tittel K, Wutscherk H. Anthropometric factors. Strength and power in sport. Blackwell: Sci. Publ., 1991; 180-196.

DOI 10.31392/UDU-nc.series15.2023.12(172).28

Моспан Я.Ю.
викладач кафедри футболу,
Тренерський факультет
Національного університету фізичного виховання і спорту України м. Київ
Соболенко А.І.
старший викладач кафедри технологій оздоровлення і спорту
Національного технічного університету України
“Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського” м. Київ
Матвієнко М.І.
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри футболу,
факультету фізичного виховання, спорту і здоров’я
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. м. Київ

ПОГЛЯДИ НА НЕГАТИВНІ ФАКТОРИ ВПЛИВУ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНИМИ ВПРАВАМИ У СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Метою дослідження було освітлення поглядів авторів на особливості формування мотивації до використання фізичних вправ як спеціалізованих рухових дій; формування у студентів компетентнісних здатностей використовувати освоєні знання технологій оздоровлення і спорту у власному житті і фаховій діяльності.

В роботі здійснено аналіз характеристик мотивів до занять фізичними вправами та умов їх утворення. Наголошено, що для позитивного результату формуючих процесів викладач вищої школи повинен постійно підвищувати рівень власної кваліфікації [4], розширювати спектр власних знань та вдосконалювати методичні навички їх викладання. Автори підкреслюють, що на формування стійких мотиваційних установок суттєво впливає рівень матеріально-технічної бази для занять, стан спортивних споруд, новизна та якість обладнання, інвентарю, тренажерів.

Новизною дослідження слід вважати запропоновані авторами бачення факторів, які негативно впливають на формування системи мотивів у студентів до занять фізичними вправами; висвітлення особливостей педагогічного впливу на студентів, які скептично ставляться до фізкультурної діяльності

Висновки вказують на осмислення означених темою змістів, розкривають погляди на основні напрямки формування мотивації до занять фізичними вправами студентів закладів вищої освіти; наголошують на необхідності виявлення та врахування негативних чинників щодо формування мотивації у студентів до занять фізичними вправами через дослідження соціальних, побутових проблем студентів, передбачення умов суспільного запиту та наближення навчальних заходів до вимог професійної підготовки.

Ключові слова: мотивація, фізична культура, фізичне виховання, спорт, фізична рекреація, оздоровче тренування.

Mospan Yana, Sobolenko Andriy & Matviienko Mykhailo. Views on negative factors influencing the formation of motivation to engage in physical exercises in students of higher education institutions. The purpose of the study was to clarify the views of the authors on the peculiarities of the formation of motivation to use physical exercises as specialized motor actions; the formation of students' competence abilities to use the acquired knowledge of health and sports technologies in their own lives and professional activities.

The paper analyzes the characteristics of motivations for doing physical exercises and the conditions of their formation. It is emphasized that for a positive result of formative processes, a teacher of a higher school must constantly raise the level of his own qualifications [4], expand the range of his own knowledge and improve the methodical skills of teaching them. The authors emphasize that the formation of sustainable motivational attitudes is significantly influenced by the level of the material and technical base for classes, the condition of sports facilities, the novelty and quality of equipment, inventory, simulators.

The novelty of the study should be considered the vision proposed by the authors of the factors that negatively affect the formation of the students' motivation system for physical exercises; highlighting the peculiarities of the pedagogical influence on students who are skeptical about physical education activities.

The conclusions point to the understanding of the contents defined by the topic, reveal views on the main directions of the formation of motivation to engage in physical exercises of students of higher education institutions; emphasize the need to

identify and take into account negative factors in terms of fostering students' motivation to engage in physical exercises through the study of students' social and everyday problems, predicting the conditions of public demand and bringing educational activities closer to the requirements of professional training.

Key words: *motivation, physical culture, physical education, sport, physical recreation. health training.*

Вступ. Фахівці наголошують, що результат впливу на організм людини в процесі використання фізичних вправ може мати різний ефект, що залежить від : поставленої мети та мотиваційних особливостей до діяльності; від умов та характеру використання; від класифікаційних характеристик фізичної вправи; від характеристик фізичного навантаження та інших факторів [1]; [2]; [5].

Постановка мети до діяльності, розробка проекту покрокового виконання завдань в алгоритмі досягнення позитивного результату формуються в свідомості особи під впливом різноманітних факторів. Провідними чинниками такого процесу є умови соціального буття; загальний напрям суспільної необхідності; усвідомлення особою, власне, особистої ролі та місця в реалізації суспільством актуальних потреб; власного досвіду та знань щодо типового розв'язання особистих проплемних питань.

Такі та інші аспекти формують систему мотивів особи до діяльності та, в предметному контексті нашої роботи, мотиви до занять фізичними вправами.

В наукових публікаціях висвітлена велика кількість досліджень мотивів до фізкультурної діяльності та джерел їх виникнення [2], [3], [5], [6], [7]. В видову класифікацію "природні", на підставі ретроспективного аналізу формування фізичних вправ як спеціалізованих рухових дій науковці виділяють вправи, які готували людину до трудової, бойової та побутової діяльності. Вправи, які використовуються для навчання основ руху, вирішення спеціальних педагогічних, психологічних і лікувальних завдань відносять до групи "аналітичні вправи"[1], [2].

Ряд публікацій розкривають зміст мотивів до занять фізичними вправами та динаміку пріоритетів вибору тренувальних занять у порівнянні з епохою мирного часу і в період повномасштабного військового вторгнення [2].

В предметному розгляді нашого дослідження планується освітити бачення негативних факторів впливу на мотиви студентів до занять фізичними вправами.

Формулювання цілей роботи

Метою дослідження було освітлення поглядів авторів на особливості факторів впливу на мотиви студентів до занять фізичними вправами та виокремлення тих, що негативно впливають на активність такої діяльності.

Основні завдання дослідження:

1.Провести аналіз педагогічної літератури, літератури з фізичної культури та інформації з мережі Інтернет щодо змісту мотивів студентів до занять фізичними вправами.

2.Представити до обговорення проблемні питання технології утворення системи мотивів у студентів до активної фізкультурної діяльності.

Результати дослідження В сенсі узагальнення ролі навчальної дисципліни "Фізичне виховання" у закладах вищої освіти обґрунтовуючою тезою може виступати теза про те, що у вихованні гармонійно розвиненої особи, здорової, фізично розвиненої і психічно врівноваженої людини важливу роль відіграє фізичне виховання як формуючий чинник знань про власне здоров'я, умінь додержання здорового способу життя, отримання досвіду фізичної активності, відповідно до методологічних особливостей рухових технологій [3]. Авторами науково-педагогічної літератури наголошується, що наявність знань про здоров'я, сформованість практичних навичок та умінь додержання здоров'язбережувальних технологій, високий рівень мотивації до ведення здорового способу життя є дієвими чинниками як особистого так і суспільного здоров'я, ознакою певного рівня культури здоров'я в соціумі [3], [6].

Формування глибокого усвідомлення студентами необхідності оптимальної організації фізичної активності та створення умов для утворення системи мотивів до занять фізичними вправами, як регуляторної технології додержання власного організму в рамках адекватного навантаження та тренуючої адаптивності є ключовим освітнім завданням дисципліни "Фізичне виховання".

У наукових публікаціях широко освітлено результати досліджень мотиваційних характеристик студентів до занять фізичними вправами. До домінуючих мотивів науковці відносять: "бажання мати високий рівень фізичної підготовленості"; "бажання зміцнити здоров'я"; "бажання змінити форми тіла"; "бажання зменшити вагу тіла"; "бажання відпочити від навчального навантаження в ігрових видах спорту"; "бажання навчитись плавати" та інші.

На думку В.А. Дідковського, М.І. Матвієнка, Д.В.Троценка внаслідок військових дій в країні, підвищення рівня кримінологічних характеристик та агресивності суспільства, ключовою потребою у студентів є потреба в освоєнні навичок самозахисту, а, в наслідок цього, домінування мотивів до занять єдиноборствами [2].

У пошуках причин виникнення тих, або інших мотивів до занять фізичними вправами, в нашому баченні, слід досконало досліджувати соціальні, професійні, особисті, побутові та інші умови, які стають каталізаторами утворень позитивного ставлення, інтересів до того, або іншого виду фізкультурної діяльності і виступають першоджерельною причиною стійкості мотивації.

Для процесу позитивного результату виконання таких аспектів викладач вищої школи повинен постійно підвищувати рівень власної кваліфікації [4], розширювати спектр власних знань та вдосконалювати методичні навички їх викладання. На рівні з таким чинником формування мотиваційних характеристик до занять фізичними вправами є рівень матеріально-технічної бази для занять (стан споруд, новизна та якість обладнання, інвентарю, тренажерів).

Одним з негативних факторів, що протистоїть ефективному формуванню мотивів студентів до фізкультурної діяльності - це низький рівень знань тих хто навчається про зміст поняття "Фізична культура", історію її розвитку, загальні основи фізіологічних процесів та процесів адаптації в процесі виконання фізичних вправ. Активна участь студентів у

фізкультурних заходах ґрунтується на позитивному досвіді, який отриманий у підлітковому та дитячому віці. Активність студентів з позитивним досвідом, участь їх у змаганнях, фізкультурних святах створює атмосферу масовості фізкультурно-спортивного руху. За таким "Фасадом" організаційного рівня фізичного виховання залишаються студенти, які за рахунок негативного фізкультурного досвіду (з причин : травмування в дитинстві, невдалої участі у змаганнях, нетактовного поведіння тренера, уповільненого за віковими характеристиками фізичного розвитку та ін.) негативно та скептично ставляться до фізкультурного руху взагалі. Анкетування, опитування, діалоги зі студентами такої категорії приводять до висновку, що основною проблемою в заняттях фізичними вправами є змагальність. Тоб-то, потерпівши у минулому невдачі, або програвши у змаганнях і не отримавши вчасної педагогічної підтримки фахівця у таких осіб виробився своєрідний психологічний екран захисту від такої діяльності. "Спорт - це не моє" - це типова фраза студентів такого типу. Змістом поняття "Спорт" вони наповнюють і ранкову гімнастику і фізкультурну паузу і оздоровчі види тренувань. Така світоглядна характеристика негативно впливає на утворення мотивів до занять фізичними вправами взагалі.

В методичних особливостях роботи з такими студентами необхідно виключити змагальність як метод використання фізичних вправ (хоча б на перших етапах), допомогти осмислити змістовні характеристики понять "Спорт", "Фізична рекреація", "Кондиційне тренування", "Оздоровчі заняття фізичними вправами", "Фізична реабілітація"; пояснити основні принципи адаптації до фізичного навантаження, його основні характеристики. В практичних заняттях позитивний ефект мав би не конкретизація окремої спортивної дисципліни, а почергові проби в тренувальному процесі з фітнесу, атлетичної гімнастики, пілатесу, плавання. Такий маркетинговий огляд в перспективі може сформувати позитивне ставлення до одного з видів занять і, в свою чергу сформувати систему мотивів.

Висновки Таким чином, в переосмисленні означених темою змістів, розкриваються погляди на основні напрямки формування мотивації до занять фізичними вправами студентів закладів вищої освіти. Позитивним ефектом у створення умов формуючих процесів є: висока кваліфікація фахівця з фізичного виховання, його постійне самовдосконалення; вивчення та врахування соціальних, побутових проблем студентів, передбачення умов суспільного запиту та наближення навчальних заходів до вимог професійної підготовки; виявлення та врахування негативних чинників щодо формування мотивації у студентів до занять фізичними вправами.

Література

1. Журавльов С.О., Кривенда В.С., Галай М.Д. & Матвієнко М.І. (2023) Особливості використання засобів та методів оздоровчого тренування в умовах військового стану як регуляторна технологія складових здоров'я особистості. *Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»* № 24 (лютий, 2023): за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції «Scientific researches and methods of their carrying out: world experience and domestic realities», (17.02.2023р.) ГО «Європейська наукова платформа» (Вінниця, Україна) та ТОВ «International Centre Corporative Management» (Відень, Австрія). С. 570 – 576. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.17.02.2023>

2. Матвієнко М.І., Дідковський В.А. & Троценко Д.В. (2023) Особливості впливу на мотиваційні характеристики занять фізичними вправами студентів закладів вищої освіти в екстремальних умовах військового стану. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова*. 2023. – Випуск 7 (167) 23. – С.122 - 125. DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2023.7(167).24

3. Матвієнко М.І., Качалов О. Ю. & Новицький Ю. В. (2023) Фізичне виховання у закладах вищої освіти в контексті бачення рухових технологій формування культури здоров'я особистості. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова*. 2023. – Випуск 6 (166) 23. – С. 100 – 103. DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2023.6(166).21

4. Матвієнко М.І., Масенко Л.В. & Адирхаєв С.Г. (2021) Особливості наукового стажування викладачів закладів вищої освіти України в закордонному університеті. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова* Випуск. 3 К(131) 21. 2021, 266-271. 271 DOI 10.31392/NPU-nc.series 15.2021.3К(131).65.

5. Матвієнко М.І. (2017) *Формування умінь та навичок до самостійних занять фізичними вправами студентів педагогічних університетів* : Дис. ... канд..пед. наук: 13.00.02. – К., 2017. 233 с.

6. Мішаровський Р.М., Галай М.Д. & Матвієнко М.І. (2023) Погляди на особливості створення навчальних матеріалів для освоєння студентами педагогічних спеціальностей дисципліни «Культура здоров'я особистості» в частині «Рухові технології» *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова*. Випуск 3К (162) 23. С.281 – 286. DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2023.3К(162).57

7. Мішаровський Р.М., Матвієнко М.І., Хоружева Л.Є. & Юнак В.Г. (2023) Особливості викладання студентам навчальних дисциплін в умовах військового стану, екстремальних ситуацій повітряних тривог, відключень електроенергії та нестабільного зв'язку. *Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»* № 24 (лютий, 2023): за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції «Scientific researches and methods of their carrying out: world experience and domestic realities», (17.02.2023р.) ГО «Європейська наукова платформа» (Вінниця, Україна) та ТОВ «International Centre Corporative Management» (Відень, Австрія). С. 566 – 570. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.17.02.2023>

References

1. Shuravlyov S., Kryvenda V., Halai M. & Matviienko M. (2023) Features of the use of health training tools and methods the conditions of the military state as a regulatory technology of components of health. V *Correspondence International Scientific and Practical Conference scientific researches and methods of their carrying out: world experience and domestic realities Sheld on February17th, 2023byNGO European Scientific Platform (Vinnytsia, Ukraine)LLC International Centre Corporative Management (Vienna, Austria)* <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.17.02.2023>.

2. Matviienko M.I., Didkovskii V. A. & Trotsenko D.V. (2023) Features of the influence on the motivation characteristics of physical exercises of students of higher education institutions in the extreme conditions of the military state. *Scientific journal*

of the National Pedagogical Dragomanov University. Series № 15. - K.: Publishing house of State Mykhailo Dragomanov University, 2023 - Issue 7 (167) 23. – S.122 – 125. DOI 10.3139/NPU-nc.series15.2023.7(167).24 .

3. Matviienko M., Kachalov O. & Novytskyi Y. (2023) Physical education in institutions of higher education in the context of the vision of movement technologies for the formation of a culture of personal health. *Scientific journal of the National Pedagogical Dragomanov University. 2023 - Issue 6 (166) 23. – S.100 – 103. DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2023.6(166).21 .*

4. Matviienko M.I., Masenko L.V. & Adirchaev S.G. (2021) Features of scientific training of teachers of higher education institutions of Ukraine in a foreign university. *Scientific journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Series № 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports): Sb. scientific works. - K.: Publishing house of National Pedagogical Dragomanov University, 2021 - Issue 3K (131) 21. – s. 457 ; 266 – 271 DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2021.3K(131).65*

5. Matviienko M.I. (2017) *Formation of abilities and skills for independent physical exercises of students of pedagogical universities: Diss. ... candidate. ped. Sciences: 13.00.02. - K., 2017. 233 p.*

6. Misharovskiy R., Halai M. & Matviienko M. (2023) Views on the peculiarities of the creation of educational materials for the development of students of pedagogical specialties of the discipline «culture of personal health»(2023) *Scientific journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Issue 3K (162) 23. P. 281 – 286. DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2023.3K(162).57.*

7. Misharovskiy R., Matviienko M., Khoruzheva L. & Yunak V. (2023) Peculiarities of teaching course subjects to students under the conditions of martial law, extreme situations of aircraft alarms, power outages and unstable communications. *V Correspondence International Scientific and Practical Conference scientific researches and methods of their carrying out: world experience and domestic realities Sheld on February17th, 2023byNGO European Scientific Platform (Vinnytsia, Ukraine)LLC International Centre Corporative Management (Vienna, Austria) <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.17.02.2023>.*

DOI 10.31392/UDU-nc.series15.2023.12(172).29
УДК 796-053.7:616

Петрачков О.В.
кандидат педагогічних наук, професор,
заслужений працівник фізичної культури і спорту України, начальник навчально-наукового
інституту фізичної культури та спортивно-оздоровчих технологій
Бєліков І.О.
доктор філософії, викладач кафедри фізичного виховання,
спеціальної фізичної підготовки і спорту
Національний університет оборони України, м. Київ

ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ОФІЦЕРІВ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК У ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ КАНАДИ

В статті проаналізовано особливості фізичної підготовки офіцерів у вищих військових навчальних закладах Канади. В кожному закладі розглянуто комплекси вправ, які використовуються для оцінки рівня фізичної підготовленості військовослужбовців, враховано вікові і статеві особливості під час проведення моніторингу фізичної підготовки та вказано цільову спрямованість окремих груп вправ. У вищих військових навчальних закладах Канади фізична підготовка та спорт є обов'язковим елементом підготовки офіцерів сухопутних військ. Мета та завдання фізичного виховання військовослужбовців можуть мати різне формулювання та зміст, проте серед загальних завдань фізичного виховання офіцерів є розвиток фізичних якостей та оволодіння руховими навичками. Обов'язковим елементом фізичної підготовки є випробування за тестами, що визначають придатність до подальшого навчання у вищих та служби в збройних силах.

Ключові слова: військовослужбовці, вищі військові навчальні заклади, Збройні сили Канади, НАТО, офіцери, фізична підготовка.

Petrachkov Oleksandr, Bielikov Illia. Features of Physical Training of Land Forces Officers' at Canadian Military Educational Institutions. This article analyses the peculiarities of physical training for officers in Canadian military institutions. It provides a list of the best institutions and offers a brief overview of each. For each institution, it presents sets of exercises used to assess the physical fitness levels of officers. Age and gender-specific factors are considered when monitoring the physical preparedness of servicemen, and the specific goals of individual exercise groups are indicated. It is evident that physical training and sports are mandatory components of officer preparation in Canadian military colleges. While the objectives and tasks of servicemen physical education may vary in wording and content, among the common objectives for physical education for officers is the development of physical abilities and motor skills. The quality of physical preparedness in Canadian military colleges is ensured through the presence of qualified physical fitness specialists. A mandatory aspect of physical training is the completion of tests that determine fitness for further education at military educational institutions and service in the armed forces. The article supports the idea that team sports cultivate self-sacrifice and team spirit. Individual sports enhance self-confidence, balance, and self-assuredness. In a comprehensive context, all kinds of sports cultivate self-discipline and the ability